

Grechtroute

Woerden

De Brediushoeve
(foto Ko Droogers)

De route is genoemd naar de Grecht, een in de 14e eeuw gegraven kanaal tussen de Oude Rijn, bij Woerden, en de Kromme Mijdrecht, ter hoogte van het dorp Woerdense Verlaat. Een deel van de route voert over de oostelijke kade van deze vaart.

Park Bredius

Achter de bebouwing van de Oudelandseweg in Woerden gaat het **park Bredius (1)** schuil. Bij de ingang van het park staat een **informatiepaneel**. Hier is het begin van de eigenlijke wandeling. Dit gebied hoorde van oudsher bij de 19e-eeuwse villa 'Rijnoord', die tussen de bomen goed zichtbaar is.

Het gebouw is in neoklassieke stijl opgetrokken en aan het water staat een fraaie thee-koepel. Oorspronkelijk was het park privé-domein van de familie Bredius. De Brediushoeve, die na een paar honderd meter in zicht komt, werd bewoond door een deel van het personeel. Aan de vasthoudendheid van de laatste Brediusfamilie, die Woerden in de jaren zestig verliet, is het te danken dat het park nog bestaat. Later heeft de Kerngroep Bredius met succes gestreden tegen plannen om hier een villawijk te bouwen. Inmiddels is Bredius een groene long aan Woerdens noordzijde.

Gemalen

Na de kruising Oudelandseweg, 's-Graven-sloot en De Kruiplin begint de gemeente Kamerik, dat zich met succes verzette tegen het volbouwen van de polder 's-Graven-sloot. Net voor het huis aan de linkerkant stond tot 1906 de watermolen van die polder, die zijn water uitsloeg op de Rijn (rechts). In 1906 werd de molen overbodig, omdat 's-Graven-sloot de bemaling overliet aan het gemaal Kamerik-Mijzijde (2, zie foto omslag). Het dateert van 1871 en werd in 1907 uitgebreid; het scheprad maakte plaats voor een centrifugaalpompe en er werd een nieuwe tandem-compoundstoommach-

ne geplaatst. Die is inmiddels uniek in Nederland en het gemaal staat daarom zowel in- als uitwendig op de monumentenlijst.

Middeleeuwse ontginningen

Waar een bank even bezijden het fietspad staat, begint de (niet-toegankelijke) Lignekade, de noordelijke grens van de polder 's-Graven-sloot. De route voert nu door de polder Mijzijde, die een oost-westverkaveling heeft. De boerderijen staan hier langs de Kamerikse wetering en 'achter in het land'. Wat dat laatste betekent wordt duidelijk als de route afbuigt. Via een lang geasfalteerd pad gaat het op de **Wilhelminahoeve (3)** aan, die een heel eind van de wetering ligt. Wie naar links en vooral naar rechts kijkt, ziet dat halverwege de weilanden meer boerderijen zijn gebouwd.

Het ontstaan van bebouwing hier heeft te maken met de ontginning van het gebied in de Middeleeuwen. Rond 1200 was het grootste deel van West-Utrecht en oostelijke Zuid-Holland ondoordringbaar moeras. Toen dat werd ontgonnen, zochten de bewoners de stevigste bodem op om te wonen. Dat waren kleiruggen, restanten van oude rivierlopen. Dergelijke ruggen zijn nu vaak als lichte verhogingen in het vlakke land te herkennen. Voorbij de Wilhelminahoeve wordt het open veenweidelandschap pas goed zichtbaar. De

weilanden zijn hier en daar onderbroken door groepjes bomen en struiken: de geriefbosjes. Deze bosjes werden vroeger door boeren gebruikt om er het hout voor gereedschapsstelen en jukken uit te halen.

Middelwetering en Grecht

Bij de Middelwetering buigt het pad even naar links. De wetering werd in de 14e eeuw gegraven om Woerden een betere verbinding in noordelijke richting te geven. Langs de wetering zijn ook wat bosjes te zien. Het zijn restanten van kades die de boeren inder-tijd hebben opgeworpen om afslag van hun landerijen tegen te gaan.

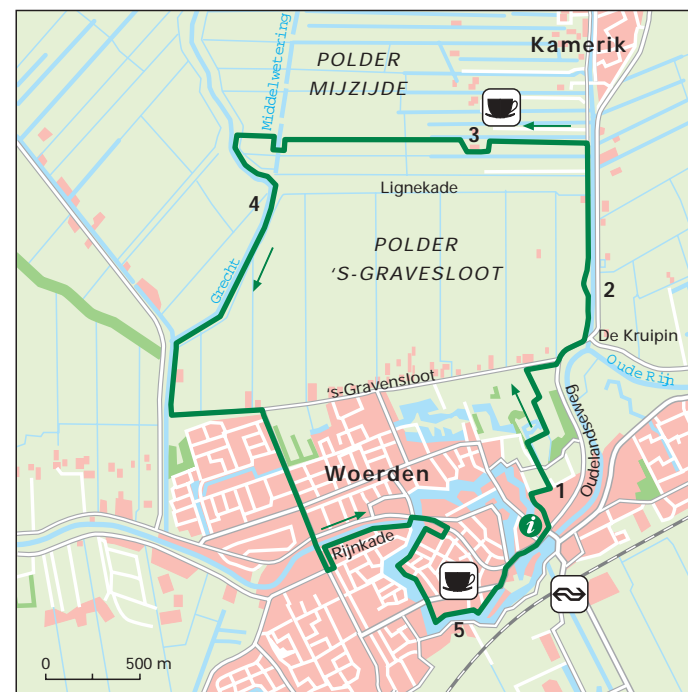
Dat hielp niet echt en daarom hebben zij ver-beten actie gevoerd om het kanaal, dat ook nog eens hun grond doorsneed, verlegd te krijgen. In 1494 kregen ze hun zin: ze mochten op eigen kosten een nieuwe vaart graven. Dat werd de **Grecht (4)**, die helemaal aan het einde van hun landerijen kwam te liggen. Uit het hoogteverschil tussen het water en de weilanden blijkt hoezeer de veengrond hier is ingeklonken.

Aan de andere Grechtoever zijn kleine stukjes rietland te zien, waarachter weer water zichtbaar is. Dat zijn resten van de Oude Meije, een veenriviertje.

Voorbij het vroegere gemaal Kamerik-Mijzijde komt al spoedig Woerden weer in beeld. Links ligt het drinkwaterwingebied van de WZHO (Watermaatschappij Zuid-Holland Oost).

Langs de jachthaven en een stukje van de weg 's-Graven-sloot en een reepje Woerdense nieuwbouw gaat de wandeling via de oude Rijnkade richting stadssingel. Het is een **restant van de vestingwerken (5)** die in 1701-1702 zijn aangelegd.

Na het Rampjaar 1672 was het stadhouder Willem III die westelijk Nederland in beter verdedigbare staat wilde brengen. Hij liet de Hollandse Waterlinie aanleggen. Woerden was al een belangrijke stad met een kasteel en een verouderde vesting. Ingenieur Menno van Coehoorn ontwierp de nieuwe verdedigingswerken van de stad en gaf de plattegrond van Woerdens binnenstad zijn huidige vorm.

Bewegwijzerd: ANWB-bordjes en daaronder geel-rood-gele strepen

8 km - 2 1/2 uur

Start- en eindpunt:
NS-station Woerden /
informatiepaneel ingang
Park Bredius

Parkeren bij NS-station

Horeca: In Woerden

Bijzonderheden: De Wilhelminahoeve is privé-terrein, verboden voor honden. Kanoverhuur/ kampeerboerderij/kaas te koop (niet op zondag). In het weiland en op het jaagpad kan vee lopen. Neem goed schoeisel mee: weiland kan nat zijn